

Barem clasa a XI-a
(OLM 2016-etapa locală)

Subiectul I. (7 puncte)

a) $\det A = 5 \neq 0 \rightarrow \exists A^{-1} \rightarrow A^2 - 3A = -5I_2 \rightarrow A(A - 3I_2) = -5I_2 \rightarrow A^{-1} = -\frac{1}{5}(A - 3I_2)$ **(4 puncte)**

b) $\begin{cases} A^2 - I_2 = (A - I_2)(A + I_2) \\ A^2 + A = A(A + I_2) \\ A^2 + 2I_2 = 3A - 3I_2 = 3(A - I_2) \end{cases}$ și $f(x) = \det(A - xI_2) = x^2 - 3x + 5$. Atunci **(1 punct)**

$\begin{cases} \det(A^2 - I_2) = \det((A - I_2)(A + I_2)) = f(1) \cdot f(-1) = 3 \cdot 9 = 27 \\ \det(A^2 + A) = \det(A(A + I_2)) = 5 \cdot f(-1) = 5 \cdot 9 = 45 \\ \det(A^2 + 2I_2) = \det(3(A - I_2)) = 9 \cdot f(1) = 9 \cdot 3 = 27 \end{cases}$ **(1 punct)**

$\det(A^2 - I_2) + \det(A^2 + A) - \det(A^2 + 2I_2) = 45$ **(1 punct)**

Subiectul II. (7 puncte)

Relația de recurență se poate scrie sub forma $\frac{1}{x_n} = an + \frac{1}{x_{n-1}}, n \geq 2$ **(2 puncte)**

Notăm $y_n = \frac{1}{x_n}$, obținem $y_n = y_{n-1} + an$ și deci $y_n = \frac{a}{2}n(n+1), \forall n \in N$ **(2 puncte)**

$x_n = \frac{1}{y_n} = \frac{2}{a} \left(\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} \right), \forall n \in N \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_n = \frac{2}{a} \frac{n}{n+1}, \forall n \in N$ **(2 puncte)**

$\lim_{n \rightarrow \infty} (x_1 + x_2 + \dots + x_n) = \frac{2}{a}$ **(1 punct)**

Subiectul III. (7 puncte)

În relația de recurență, împărțind cu $(n+1)!$, avem $\frac{x_{n+1}}{(n+1)!} - \frac{x_n}{n!} = \frac{n+1}{3^{n+1}}$. **(1 punct)**

Dând valori lui n , obținem că $\frac{x_n}{n!} - \frac{x_1}{1!} = \frac{2}{3^2} + \dots + \frac{n}{3^n}$, deci $\frac{x_n}{n!} = \frac{1}{3} + \frac{2}{3^2} + \dots + \frac{n}{3^n}$. **(2 puncte)**

Se arată că $\frac{1}{3} + \frac{2}{3^2} + \dots + \frac{n}{3^n} = \frac{3}{4} \left(1 - \left(\frac{1}{3} \right)^n \right) - \frac{3}{2} \cdot \frac{n}{3^{n+1}}$, de unde $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x_n}{n!} = \frac{3}{4}$. **(2 puncte)**

Putem scrie $\lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{x_n}{n!} - \frac{3}{4} \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{x_n}{n!} - \frac{3}{4}}{\frac{1}{n}} \stackrel{\text{Stolz-Cesaro}}{=} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{x_{n+1}}{(n+1)!} - \frac{x_n}{n!}}{\frac{1}{n+1} - \frac{1}{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n+1}{3^{n+1}}}{-\frac{1}{n(n+1)}} = -\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n(n+1)^2}{3^{n+1}} = 0$. **(2 puncte)**

Subiectul IV. (7 puncte)

a) Fie $E(n) = \left(\frac{n^2+3}{n^2+2} \right) \left(\frac{n^2+5}{n^2+4} \right) \dots \left(\frac{n^2+2n+2017}{n^2+2n+2016} \right) = \left(1 + \frac{1}{n^2+2} \right) \cdot \left(1 + \frac{1}{n^2+4} \right) \dots \left(1 + \frac{1}{n^2+2n+2016} \right)$. **(1 punct)**

Aplicăm criteriul cleștelui pentru a calcula limita

$\cdot \left(1 + \frac{1}{n^2+2n+2016} \right)^{n+1008} \leq \left(1 + \frac{1}{n^2+2} \right) \cdot \left(1 + \frac{1}{n^2+4} \right) \dots \left(1 + \frac{1}{n^2+2n+2016} \right) \leq \left(1 + \frac{1}{n^2+2} \right)^{n+1008}$

Deoarece $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n^2+2} \right)^{n+1008} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n^2+2n+2016} \right)^{n+1008} = e^0 = 1$, conform criteriului cleștelui **(1 punct)**

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(n^2+3) \cdot (n^2+5) \cdot \dots \cdot [(n+1)^2+2016]}{(n^2+2) \cdot (n^2+4) \cdot \dots \cdot [(n+1)^2+2015]} = 1$ **(1 punct)**

b) Observăm nedeterminarea 1^∞ , $l = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{\sqrt[n]{4} + \sqrt[n]{504} - 2}{2} \right)^{2n}$, $l = e^{\lim_{n \rightarrow \infty} 2n \left(\frac{\frac{1}{4^n} - 1 + 504^{\frac{1}{n}} - 1}{2} \right)}$ **(2 puncte)**

Aplicăm limita remarcabilă $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^{\frac{1}{n}} - 1}{\frac{1}{n}} = \ln a$, $a > 0$, de unde obținem: $l = e^{\ln 4 + \ln 504} = e^{\ln 2016} = 2016$. **(2 puncte)**